

*Пчеліна О. В.,**кандидат юридичних наук,**доцент кафедри криміналістики, судової медицини та психіатрії
факультету підготовки фахівців для підрозділів слідства
Харківського національного університету внутрішніх справ*

ПОНЯТТЯ ЗЛОЧИНІВ У СФЕРІ СЛУЖБОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Анотація. У статті проаналізовані кримінально-правові трактування поняття злочинів у сфері службової діяльності. Висвітлюється зміст і співвідношення різної термінології, що використовується для позначення злочинів у сфері службової діяльності. Автором сформульоване криміналістичне визначення злочинів у сфері службової діяльності.

Ключові слова: криміналістичне визначення злочину, злочини у сфері службової діяльності, службові злочини, посадові злочини, корупція.

Постановка проблеми. Нинішня політична й економічна ситуація в Україні не найкращим чином впливає на стан і рівень злочинності. Ще Н. О. Єгорова вдало підмітила, що економічна і соціальна криза, викликаючи значний приріст злочинності в цілому, стала основною причиною зростання кількості злочинів проти служби [1, с. 4].

На особливу суспільну небезпеку злочинів у сфері службової діяльності вказує й високий рівень їх латентності. Така ситуація пояснюється цілою низкою причин: відсутністю політичної волі в боротьбі з корупцією й іншими зловживаннями в службі; складністю розкриття та розслідування цих злочинів; недостатньо чіткою регламентацією складів службових злочинів; неясністю критеріїв розмежування службових злочинів від інших правопорушень по службі, які тягнуть за собою притягнення до дисциплінарної або адміністративної відповідальності [2, с. 95]. Зазначене підкреслює необхідність формулювання визначення злочинів у сфері службової діяльності з метою прищеплення працівникам правоохоронних органів правильного розуміння їх суті та відповідно до полегшення діяльності правоохоронців з виявлення та розслідування такого роду кримінальних правопорушень.

Окремі аспекти виділеної проблематики були предметами наукових досліджень таких учених, як О. Г. Андрєєва, О. Я. Аснїс, В. Д. Берназ, Р. С. Белкін, О. М. Васильєв, Б. В. Волженкін, А. Ф. Волобуєв, Л. Д. Гаухман, Н. О. Єгорова, А. Е. Жалинський, В. А. Журавель, Р. В. Закомолдін, О. М. Ігнатов, П. П. Кабанов, Н. В. Кимлик, А. М. Клим, В. О. Клименко, О. Н. Колесніченко, В. О. Коновалова, О. В. Кришевич, В. В. Лисенко, О. Ф. Лубін, Г. А. Матусовський, В. О. Образцов, Т. А. Пазинич, М. П. Печніков, А. В. Савченко, М. В. Салтевський, О. Я. Светлов, Р. Л. Степанюк, М. В. Субботіна, В. В. Тіщенко, В. М. Трепак, М. І. Хавронюк, О. Б. Хусаїнов, С. С. Чернявський, В. Ю. Шепітько, М. П. Яблоков, П. С. Яні, та інших. Незважаючи на великий і беззаперечний вклад згаданих учених у наукові напрацювання з дослідження злочинів у сфері службової діяльності, ціла низка питань залишилася невирішеною. Зокрема, більшість із зазначених науковців досліджували переважно кримінально-правову сторону визначення виділеної категорії злочинів, інші – загальні положення криміналістичної методики.

До того ж в арсеналі вітчизняної криміналістичної науки відсутні комплексні дослідження злочинів у сфері службової

діяльності. В основному вчені висвітлювали проблематику та специфіку розслідування виключно окремих категорій злочинів, що вчиняються з використанням службового становища чи інших владних повноважень. Наприклад, є великий масив напрацювань з методичних рекомендацій щодо особливостей розслідування хабарництва [3; 4; 5].

Мета статті. Ми вважаємо за необхідне в представленому дослідженні вирішити наступне наукове завдання – сформулювати криміналістичне визначення злочинів у сфері службової діяльності.

Виклад основного матеріалу дослідження. У криміналістиці відсутнє формулювання визначення поняття злочинів у сфері службової діяльності. Тому насамперед потрібно звернутися до кримінально-правового трактування цієї категорії злочинів.

Тож під злочинами у сфері службової діяльності пропонують розуміти суспільно небезпечні діяння, вчинені навмисно або через необережність службовою особою, тобто особою, яка постійно чи тимчасово здійснює функції представника влади або обіймає постійно чи тимчасово на підприємствах, в установах чи організаціях незалежно від форм власності посади, пов'язані з виконанням організаційно-розпорядчих чи адміністративно-господарських обов'язків, або виконує такі обов'язки за спеціальним повноваженням, всупереч інтересам служби, які грубо порушують нормальну діяльність органів влади, а також органів управління підприємствами, установами та організаціями незалежно від форм власності й господарювання, якщо ним заподіяна істотна шкода охоронюваним законом правам, свободам та інтересам окремих громадян або державним чи громадським інтересам, або інтересам юридичних осіб, або спричинено інші тяжкі наслідки [6, с. 12–13]. На наш погляд, наведена дефініція занадто громіздка, через що є важкою для сприйняття.

А. В. Савченко та О. В. Кришевич дають визначення такому поняттю, як злочини у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язані з наданням професійних послуг. При обранні терміну зазначені вчені за основу вибрали родовий об'єкт злочинів – сферу службової діяльності та професійної діяльності, пов'язані з наданням професійних послуг (законодавець такого роду злочини об'єднав у розділі XVII Особливої частини Кримінального кодексу України [7]). Під указаними злочинами розуміють суспільно небезпечні та протиправні діяння, що посягають на встановлений порядок реалізації службовими особами своїх повноважень (управлінських функцій) у межах наданих їм прав та покладених на них обов'язків (компетенції), якими заподіюється шкода правам, свободам чи правоохоронюваним (законним) інтересам окремих громадян, або державним чи громадським інтересам, або інтересам юридичних осіб, а також авторитету органів влади, об'єднань громадян, суб'єктів господарювання, інших юридичних осіб, від імені та/або в інтересах яких діють службові особи [8, с. 6]. Зазначене визначення є спільним для двох груп злочинів – злочинів у сфері службової діяльності та злочинів у

сфері професійної діяльності, пов'язаної з наданням професійних послуг. При цьому, воно є змістовно переважаним, що також ускладнює його сприйняття.

Аналіз юридичної літератури вказав на вжиток різної термінології для позначення злочинів у сфері службової діяльності – службові злочини, посадові злочини, управлінські злочини, корупційні злочини. Зміст окремих із дефініцій наводимо нижче.

Під службовими злочинами прийнято розуміти такі злочини, що вчиняються в будь-якій сфері державного апарату [9, с. 6]. В. О. Клименко вважає, що службові злочини – це не просто група однорідних злочинів, передбачених Кримінальним кодексом України. За своєю об'єктивною здатністю спричинити шкоду чи створювати загрозу її завдання суспільним відносинам у сферах економіки та політики, власності, захисту політичних, трудових, майнових, інших прав і свобод громадян і правопорядку в цілому службові злочини відносяться до тих, що представляють найбільшу суспільну небезпеку. Адже щорічно скоювані службові злочини здатні завдати глобальних збитків усій сукупності суспільних відносин, що охороняються законом, і ця здатність по-своєму унікальна [10, с. 3]. Висловлена позиція, на наш погляд, є беззаперечною та не потребує додаткової аргументації.

О. Я. Светлов поняття службового злочину тісно пов'язує зі службовою особою. На переконання вченого без останньої не може бути службового злочину. Адже безумовний зв'язок між службовим становищем особи вчиненим нею злочинним діянням є необхідною обов'язковою рисою службового злочину. Якщо ж службова особа вчиняє який-небудь злочин, не користуючись своїми службовими повноваженнями, то цей злочин не буде службовим. Тому у випадку вчинення службовою особою злочину, не віднесеного до розділу (глави) Особливої частини Кримінального кодексу, що передбачає відповідальність за службові злочини, виникає конкуренція родових об'єктів, котра зазвичай вирішується на користь того злочину, яким завдається більша шкода суспільним відносинам [11, с. 7–9].

Ще з радянських часів учені в галузі кримінального права вели дискусію щодо повноти й обґрунтованості визначення поняття службових злочинів. Зокрема, під останнім пропонували розуміти передбачені законом дії (бездіяльність) службової особи, які істотно порушують нормальну діяльність державного апарату; всі ті суспільно небезпечні діяння, що посягають на правильну роботу державного апарату та вчиняються службовими особами під час виконання покладених на них службових функцій, які призвели до заподіяння істотної шкоди державним або суспільним інтересам, або правам та інтересам громадян, що охороняються законом, чи які хоча й не заподіяли шкоди, але в силу самого факту їх вчинення здатні спричинити подібну шкоду; умисні чи необережні суспільно небезпечні діяння (дії чи бездіяльність), котрі вчиняються службовою особою всупереч інтересів служби з використанням службових повноважень або службового становища чи у зв'язку з виконанням обов'язків по службі та котрі представляють посягання на правильну діяльність державного або суспільного апарату [11, с. 13–14].

Якщо звернутись до аналізу кримінального законодавства СРСР, то можна помітити, що спочатку поняття «посадові» та «службові злочини» ототожнювалися, а згодом у вжитку залишився термін посадових злочинів. О. Я. Асніс ще у своєму дисертаційному дослідженні, присвяченому кримінальній відповідальності за службові злочини, вказував на наявність невирішених проблем у частині розуміння, розмежування та визначення словосполучень «службові злочини» і «посадові злочини» [12, с. 19–27]. Вживання терміну посадових злочинів,

на наш погляд, не є коректним, оскільки виділення злочинів в окрему групу обмежується використанням такого критерію як обіймання певної посади. Як наслідок, значна частина злочинів у сфері службової діяльності залишається поза увагою. Таке звуження не є виправданим і не задовольняє потреби практичних підрозділів правоохоронних органів.

О. Я. Асніс запропонував наступне визначення службового злочину – це суспільно небезпечне передбачене кримінальним законом під погрозою покарання винне діяння, що вчиняється особою, яка займає службове положення, у зв'язку з цим положенням шляхом використання наданих їй прав чи невиконання покладених на неї обов'язків, та яке посягає, за рідкими винятками, на два обов'язкові безпосередні об'єкти, одним із яких є суспільні відносини, що забезпечують інтереси службової діяльності в різних сферах, яка базується на дотриманні та виконанні законів і (чи) інших нормативних правових актів [12, с. 49].

У кримінально-правовій літературі також можна зустріти трактування службових злочинів і у вузькому розумінні, згідно з яким це злочинні діяння, спрямовані безпосередньо проти інтересів служби, що виконується винною особою [13, с. 7].

В останні роки особливої популярності набув термін «корупція» і похідні від нього – «корупційні правопорушення», «корупційні злочини».

П. С. Яні вказує, що корупційними є злочини, суб'єктами яких виступають державні та муніципальні службовці (за винятком робітників підприємств) [14, с. 99–100].

Н. О. Єгорова в одному зі своїх досліджень задалась питанням: «Який же обсяг і зміст термінів «корупційні правопорушення» та «корупційні злочини», в чому полягає їх цінність для юридичної науки?» І тут же дала відповідь, що хоча в кримінально-правовій літературі та в законопроектах корупція переважно розглядається як найменування конкретних правопорушень, питання про їх точну кількість, про елементи й ознаки їх складів до цього часу залишається відкритим [15, с. 101].

Ми розділяємо позицію, згідно з якою правопорушення в ідеалі є не чим іншим, як діянням, котре спричиняє шкоду чи створює загрозу завдання шкоди суспільним відносинам, відповідно, будь-яке правопорушення негативне, корупційне. З цього слідує, що вживання термінів на кшталт «корупційне правопорушення» чи «корупційний злочин» є не чим іншим, як тавтологією [15, с. 102].

А. М. Климовично підмітив, що процес реформування макро- та мікроекономіки сприяє прояву різних суспільних протиріч, створенню передумов для ускладнення криміногенної обстановки в суспільстві, розширенню кола осіб, для яких ціль життя зводиться до досягнення благополуччя будь-яким шляхом, що сприяє вчиненню різних посадових злочинів, розповсюдженню корупції. Так, на думку вченого, кризові явища в економіці країни, розбалансованість споживчого ринку та господарського механізму є «поживним» середовищем для прояву різних форм зловживанням службовим становищем, хабарництва, корупції, які виходять за рамки традиційних форм контролю, що потребує від усіх правоохоронних органів чітких і скоординованих дій, спрямованих на їх виявлення та попередження [16, с. 3]. Із зазначеного можна припустити, що вчений вживає термін корупції нарівні з іншими злочинами у сфері службової діяльності.

У кримінальному праві термін корупції є збірним і характеризує злочини, що вчиняються службовцями з використанням свого службового положення [1, с. 31]. Зокрема, під корупційним правопорушенням пропонують розуміти отримання державним службовцем майна чи іншої винагороди, послуг чи

пільг або здійснення ним діяльності, забороненої законом чи іншими нормативними актами, або ненадання ним передбачених законом чи іншими нормативними актами свідчень про наявні матеріальні блага. На думку О. Б. Хусайнова, корупційні злочини вчиняються службовою особою шляхом використання посадових (службових) повноважень із корисливої зацікавленості та з метою особистого збагачення [17, с. 105; 18, с. 6; 19, с. 26].

Корупція як складне соціальне явище має різні форми прояву – злочини корупційної спрямованості, адміністративні правопорушення, дисциплінарні правопорушення та заборонені цивільно-правові угоди. Тому під корупційним проявом Р. В. Закомолдін пропонує розуміти будь-які діяння, що вчиняються службовцем в інтересах певної особи (групи осіб, організації), що суперечать встановленому законом порядку реалізації такою особою (особами) свого правового статусу, а також схилення іншої особи (групи осіб, представників організації) до виплати їй матеріальної винагороди, надання послуг за реалізацію свого посадового статусу в інтересах цієї особи (осіб) [13, с. 105–108].

Ми повністю згодні із термінологією, запропованою Р. В. Закомолдіним, – злочини корупційної спрямованості та корупційні прояви. Вказані поняття висвітлюють характер окремих злочинних діянь, а саме – їх спрямованість на збагачення шляхом використання своїх владних повноважень і відповідного статусу. Тобто це є ознакою окремих (переважної кількості) злочинів у сфері службової діяльності. У зв'язку з цим слід усвідомлювати, що злочини корупційної спрямованості є більш вузьким терміном, аніж злочини у сфері службової діяльності.

Р. В. Закомолдін також пропонує власне трактування посадових, управлінських і корупційних злочинів. Зокрема, вчений зазначає, що посадовими є злочини, що вчиняються посадовою особою у зв'язку із заняттям ним посади; управлінські злочини – це заборонені кримінальним законом суспільно небезпечні, винні дії чи бездіяльність, що вчиняються у сфері управлінських відносин особами, наділеними управлінськими повноваженнями, у зв'язку з реалізацією цих повноважень; а корупційними злочинами є умисні протиправні діяння, що вчиняються посадовими особами, особами, котрі виконують управлінські функції в комерційній чи іншій організації, діють від імені чи в інтересах юридичної особи, а також у некомерційній організації, що не є державним органом, органом місцевого самоврядування, державною чи муніципальною установою, у зв'язку з їх службовим положенням з корисливих мотивів [13, с. 7]. Щодо зазначеного, то можна погодитись зі змістом понять посадових і управлінських злочинів. Але вважаємо їх значно вузькими за своїм змістовним навантаженням за злочини у сфері службової діяльності. Тому не припускаємо ототожнення вказаних термінів. Що ж стосується поняття корупційних злочинів, то, як було вище зазначено, ми не розділяємо вживання такого словосполучення. На нашу думку, це є, по-перше, тавтологією, а, по-друге, слово «корупція» доцільно вживати для відображення збагачувального характеру злочинів за рахунок служби чи її привілеїв. Тому злочини корупційної спрямованості охоплюються терміном «злочини у сфері службової діяльності».

Тож, на наш погляд, доцільніше вживати термін «злочини у сфері службової діяльності». Це пояснюється тим, що виділення певних злочинів серед інших за сферою їх вчинення одразу дозволяє уявити їх сутність і механізм вчинення. Відтак, з криміналістичної точки зору така термінологія є більш інформативною.

Не менш проблемним є питання про «розсіяність», «розкиданість» злочинів у сфері службової діяльності по всій

Особливій частині Кримінального кодексу України. Наряду з дефініюванням вказаної категорії злочинів ця проблема своїми коренями сягає в епоху Радянського Союзу. Ще в 1978 році О. Я. Светлов вказував на правильність поміщення значної кількості службових злочинів до відповідної глави кримінального закону. Пояснювалася така необхідність тим, що існуюча «розкиданість» службових злочинів по главах кримінального закону спотворює статистичні дані про їх кількість і динаміку, утруднює правильну кваліфікацію злочинів, визначення суспільної небезпеки діяння та ускладнює систему службових злочинів. Тому вчений пропонував у майбутньому намагатися не конструювати такі склади злочинів, де суб'єктами могли б бути як службові, так і неслужбові особи [11, с. 20]. Рекомендації О. Я. Светлова законодавець не врахував під час прийняття у 2001 році нового Кримінального кодексу України [7]. Тому всі злочини у сфері службової діяльності не зосередилися в одному розділі Особливої частини КК України. Але це не означає, що ця категорія злочинів не має характерних ознак, які відрізняють їх від інших злочинів. Причому ці ознаки є важливими для процесу кримінального провадження, оскільки своєчасне виявлення, якісне фіксування та документування доказової інформації дозволить ефективно розслідувати злочини у сфері службової діяльності, тому забезпечить реалізацію механізму із забезпечення та захисту прав громадянина України та людини. Зазначене ще раз підтверджує й обґрунтовує необхідність виділення криміналістично важливих ознак і формулювання визначення злочинів у сфері службової діяльності з їх урахуванням. Вказана діяльність є першою сходинкою на шляху розробки комплексної методики розслідування злочинів у сфері службової діяльності.

Така «розсіяність» злочинів у сфері службової діяльності по Особливій частині КК України черговий раз вказує на доцільність застосування широкого трактування виділеної категорії злочинів (згідно з яким ці злочини вчиняються не тільки використанням службового становища, а й із використанням можливостей, які випливають зі службового становища особи) і його використання як основи для розробки криміналістичної методики.

Аналіз вищенаведених позицій учених і узагальнення окремих їх аспектів дозволяє нам сформулювати криміналістичне визначення злочинів у сфері службової діяльності.

До речі, П. П. Кабанов розцінює намагання виділення та формулювання криміналістичного визначення злочину не інакше, як ступінь створення проблеми. На думку науковця, питання про вироблення криміналістикою власного поняття злочину, відмінного від кримінально-правового, є некоректним з наукової точки зору [20, с. 138]. Ми не в повній мірі розділяємо вищезазначену позицію, оскільки криміналістика не розробляє протилежне кримінально-правовому визначення злочину. Навпаки, криміналістика уточнює, деталізує поняття окремих видів злочинів. Метою формулювання криміналістичного визначення злочину, зокрема у сфері службової діяльності, є виділення ознак, що дозволять не тільки правильно кваліфікувати діяння, а й спланувати й організувати його розслідування. А це найчастіше важко, а то й взагалі не можливо зробити, оперуючи виключно знанням кримінально-правового трактування злочинів, особливо у сфері службової діяльності. Так, єдиною умовою формулювання криміналістичного визначення злочину повинна бути відсутність суперечностей і протиставлень загальним положенням кримінального права.

Висновки. Отже, з урахуванням механізму вчинення злочинів у сфері службової діяльності, а також звернувшись до кримінально-правового визначення злочину взагалі, пропо-

нуємо наступне розуміння злочинів у сфері службової діяльності – це суспільно небезпечні винні діяння, що вчиняються як службовими особами з використанням своїх повноважень і становища всупереч інтересам служби, а також можливостей, які випливають зі службового становища, так і особами, які самовільно присвоїли владні повноваження або звання службової особи, та, як наслідок, підривають авторитет і порушують встановлений порядок функціонування та нормальну діяльність органів державного апарату, апарату місцевого самоврядування й інших юридичних осіб незалежно від форми власності.

Література:

- Егорова Н. А. Преступления против интересов службы : [монография] / Н. А. Егорова. – Волгоград : Волгоградский юридический институт МВД РФ, 1998. – 354 с.
- Волженкин Б. В. Служебные преступления / Б. В. Волженкин. – М. : Юрист, 2000. – 368 с.
- Организация и методика расследования взяточничества : методическое пособие / Е. А. Миронова, А. В. Бриллиантов, Н. А. Гаража, Б. Д. Завидов и др. – М., 2001. – 64 с.
- Кушниренко С. П. Особенности расследования взяточничества : [учебное пособие] / С. П. Кушниренко. – СПб., 2002. – 108 с.
- Мышков Я. Е. Взяточничество : методика расследования преступлений : [монография] / Я. Е. Мышков. – Харьков : Издательство «ФИНН», 2011. – 176 с.
- Бантисhev О. Ф. Відповідальність за злочини у сфері службової діяльності : питання кваліфікації злочинів, передбачених розділом XVII Кримінального кодексу України : [навч. посібник] / О. Ф. Бантисhev, В. І. Рибачук. – К. : Ін Юре, 2003. – 116 с.
- Кримінальний кодекс України : закон України від 05 квітня 2001 року № 2341-III // Офіційний вісник України від 08.06.2001. – 2001. – № 21. – Стор. 1. – Стаття 920. – Код акту 18825/2001.
- Савченко А. В. Злочини у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням професійних послуг : [науково-практичний коментар до розділу XVII Особливої частини Кримінального кодексу України] / [А. В. Савченко, О. В. Кривошевич] ; за ред. В. І. Шакуна. – К. : Алерта, 2012. – 160 с.
- Кириченко В. Ф. Виды должностных преступлений по советскому уголовному праву / В. Ф. Кириченко. – М. : Изд-во АН СССР, 1959. – 184 с.
- Клименко В. А. Уголовная ответственность за должностные преступления / В. А. Клименко. – К., 1996. – 512 с.
- Светлов А. Я. Ответственность за должностные преступления / А. Я. Светлов ; под ред. И. П. Лановенко. – К. : «Наукова думка», 1978. – 304 с.
- Аснис А. Я. Уголовная ответственность за служебные преступления в России : проблемы законодательного закрепления и правоприменения : дис. ... доктора юрид. наук : 12.00.08 / А. Я. Аснис. – Москва, 2005. – 478 с.
- Закомолдин Р. В. Служебные преступления : [учебное пособие] / Р. В. Закомолдин. – Самара : Самар. гуманит. акад., 2013. – 162 с.
- Яни П. С. Экономические и служебные преступления / П. С. Яни. – М. : ЗАО «Бизнес-школа «Интел-Синтез», 1997. – 208 с.
- Егорова Н. А. Коррупция как научная категория и защита правопорядка / Н. А. Егорова // Общество. Право. Власть : [межвуз. сб. науч. тр.]. – Ч. 1 : Современные проблемы правовой реформы. – Волгоград : ВЮИ МВД России; Волгогр. ассоц. содействия правовой реформе, 1997. – С. 98–104.
- Клим А. М. Криминалистическая методика расследования злоупотребления властью или служебными полномочиями / А. М. Клим. – Минск, 2000. – 82 с.
- Гаухман Л. Д. Проблемы уголовно-правовой борьбы с коррупцией / Л. Д. Гаухман // Коррупция в России : состояние и проблемы : [материалы научно-практической конференции (26-27 марта 1996 г.)]. – Вып. 1. – М. : МИ МВД России, 1996. – С. 101–112.
- Гаухман Л. Д. Коррупция и коррупционные преступления / Л. Д. Гаухман // Законность. – 2000. – № 6. – С. 2–6.
- Хусаинов О. Б. Организационно-тактические особенности расследования коррупционных преступлений : дис. ... кандидата юрид. наук : 12.00.09 / О. Б. Хусаинов. – Челябинск, 2005. – 216 с.
- Кабанов П. П. О так называемом «криминалистическом» понятии преступления / П. П. Кабанов // Вопросы борьбы с преступностью. – М. : Юрид. лит., 1987. – Вып. 45. – С. 137–139.

Пчелина О. В. Понятие преступлений в сфере служебной деятельности

Аннотация. В статье проанализированы уголовно-правовые трактовки понятия преступлений в сфере служебной деятельности. Освещается содержание и соотношение разной терминологии, используемой для обозначения преступлений в сфере служебной деятельности. Автором сформулировано криминалистическое определение преступлений в сфере служебной деятельности.

Ключевые слова: криминалистическое определение преступления, преступления в сфере служебной деятельности, служебные преступления, должностные преступления, коррупция.

Pchelina O. The concept of crimes related to service activity

Summary. The criminal interpretation of the concept of crimes related to service activity are analyzed in this article. The content and correlation of different terminology that marks crimes in the field of service activity are examined. The author formulates criminalistics definition of crimes related to service activity.

Key words: criminalistics definition of crime, crimes related to service activity, service offenses, white collar crime, corruption.